

Oslo kommune
Bydel St. Hanshaugen

Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse

2010–2011

Oversikt

1.	Innledning.....	3
1.1	Bakgrunn	3
1.2	Visjoner og virksomhetsidé.....	3
1.3	Beskrivelse av Bydel St. Hanshaugen.....	3
1.4	Beskrivelse av innsatsområder	4
1.5	Definisjon	5
1.6	Handlingsplanens målgruppe og tilknytning til annet planverk.....	5
2.	Prioriterte innsatsområder	6
2.1	Kunnskap om funksjonshemmede	6
2.2	Rehabilitering og habilitering.....	6
2.3	Arbeid og sysselsetting.....	7
2.4	Bolig	8
2.5	Individuell plan	9
2.6	Transport	10
2.7	Frivillighet.....	10
3	Videre oppfølging av handlingsplanen	10

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Bydel St. Hanshaugens handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse er virksomhetens oppfølging av *Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse 2010-2011*, vedtatt i bystyresak 297/2009. I denne sentrale handlingsplanen defineres mål, strategier og prioriterte innsatsområder, og de ulike kommunale virksomhetene skal utarbeide egne handlingsplaner med tiltak på de prioriterte innsatsområdene.

1.2 Visjoner og virksomhetsidé

Visjoner:

Bydel St. Hanshaugens visjoner er *mangfold i sentrum og en inkluderende storby*.

Virksomhetside:

Bydel St. Hanshaugen:

- tilbyr fleksible tjenester tilpasset befolkningens behov innenfor de rammer som gjelder
- yter tjenester som er kvalitetsmessig lik eller i overkant av hva andre tilbyr
- endrer organisasjonen i takt med endrede brukerbehov, samfunnsforhold og rammer
- oppnår resultater og løsninger gjennom en organisasjon som legger til rette for offensive, dyktige og kreative medarbeidere

1.3 Beskrivelse av Bydel St. Hanshaugen

Bydelens lokalisering og befolkning

Bydel St. Hanshaugen strekker seg fra Oslo indre øst til Oslo vest, og er en sammensatt og variert bydel. Befolkningen består av en stor andel unge innbyggere, aldersgruppen 20 til 39 år er den klart største gruppen. Det er mange barnefamilier og antall barn fra 0 til 5 år vil fortsette å øke i årene framover. Barnegruppen består i hovedsak av svært små barn og mange flytter ut av bydelen når barna nærmer seg skolealder. Dette er en medvirkende årsak til at det er relativt stor mobilitet blant bydelens innbyggere. Videre har det vært en økning i antall eldre de siste årene, og fremover vil gruppen 67 til 79 år fortsatt øke, mens antallet innbyggere over 80 år vil reduseres noe. Generelt sett kjennetegnes bydelens sosioøkonomiske trekk ved at behovet for kommunale tjenester i hovedsak er det samme som for gjennomsnittet for Oslo.

Bydelen preges forøvrig av å være en sentrumsbydel med mye bygningsmasse og få grøntområder og ledige arealer til ny utbygging, for eksempel barnehager. Bydelen, og særlig sentrumsområdet, inkluderer også en svært stor andel av offentlige og private virksomheter, næringsliv og handelsstand.

Bydelsforvaltningen

Bydel St. Hanshaugen som virksomhet består av både bydelsforvaltningen, som yter tjenester til bydelens befolkning, og Storbyavdelingen, som er organisert som en etat og yter byomfattende tjenester. I tillegg har Bydel St. Hanshaugen et særskilt ansvar for Oslo sentrum, som ikke er en egen, definert bydel.

Bydelsforvaltningen har ansvar for de fleste kommunale tjenestene som ligger i nærmiljøet; hjemmetjenester, barnehager, fritidstilbud for ungdom, barneverntjenester, sosiale tjenester, fastlegetjenesten, psykisk helsearbeid, utleie av kommunal grunn og drift og vedlikehold av parker. Bydelen er organisert i tre avdelinger; Oppvekst- og nærmiljøavdelingen, Velferds- og helseavdelingen og Administrasjonsavdelingen.

Storbyavdelingen

Storbyavdelingen skal ivareta et helhetlig ansvar for drift og utvikling av ulike former for byomfattende utførelsevirkosomhet, i hovedsak etter bestilling fra bydelene. Storbyavdelingen skal utvikle tjenester som bidrar til at flest mulig brukere blir selvhjulpne, og skape en verdig bosituasjon for personer med særlige behov. I tillegg er avdelingen tillagt ulike rådgivningstjenester.

Virksomheter som er samlet i Storbyavdelingen deles inn i Botilbud til utviklingshemmede, Storbyboliger, Fri rettshjelp, Tolketjenesten, Pro Sentret, Vern for eldre og Rådgivningskontoret for hørselshemmede.

1.4 Beskrivelse av innsatsområder

Rehabilitering og habilitering

Habilitering er arbeidet med å redusere konsekvensene av medfødt eller tidlig ervervet sykdom, skade eller lyte. Rehabilitering skal redusere konsekvenser av sykdom eller skade som har oppstått etter normalutvikling. Felles for begge er at konsekvensen av nedsatt funksjonsevne eller skadene er varige og at det kreves innsats fra flere faggrupper og tjenesteområder. For å kunne gjennomføre habiliterings- og rehabiliteringstiltak, kreves det at tjenestene er planlagte og satt i system.

Arbeid og sysselsetting

For å øke deltakelse for mennesker med funksjonsnedsettelse i arbeidsliv og sysselsetting kreves det en strategi som stimulerer den enkelte virksomhet til å ansette flere personer med funksjonsnedsettelse. Mye av menneskets identitet er knyttet til arbeid. Arbeid er døråpner til en sosial arena og til goder som for eksempel bedret økonomi. Videre er det viktig at virksomheten overholder avtalen om inkluderende arbeidsliv, med tilleggsavtale.

Bolig

Et godt sted å bo er avgjørende for den enkeltes evne til å leve et mest mulig selvstendig liv. Boligsøkere med funksjonsnedsettelse er som regel unge voksne som ønsker å etablere seg utenfor foreldrehjemmet. Dersom personer med funksjonsnedsettelse ikke selv greier å skaffe seg et tilrettelagt boltilbud, må kommunen bidra med dette.

Individuell plan

Brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester har rett til å få utarbeidet en individuell plan etter ulike lover. Individuell plan er brukernes plan og et viktig verktøy for å sikre kvalitet og brukerrettede tjenester. Det skal alltid være en ansvarlig tjenesteyter som har koordinatorsansvar, oppfølging av individuell plan og tjenestemottaker.

Transport

Tilgjengelighet for alle er et uttalt krav til alle offentlige kommunikasjonsmidler. En godt tilrettelagt kollektivtransport kan bidra til å øke muligheten for aktiv deltakelse i samfunnet.

For de som ikke kan bruke det ordinære transporttilbudet har kommunen et særskilt ansvar for planlegging og organisering av et tilrettelagt transporttilbud (TT-tjeneste).

Frivillighet

Frivillige organisasjoner som får tilskudd av kommunen skal legge til rette for at mennesker med funksjonsnedsettelse kan delta på arrangementer organisasjonen er ansvarlig for.

1.5 Definisjon

Med referanse til *Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse* defineres en funksjonshemming/funksjonsnedsettelse slik:

En funksjonshemming er ”*et misforhold mellom individets forutsetninger og miljøets krav til funksjon på områder som er vesentlig for etablering av selvstendighet og sosial tilværelse*”.

Nedsatt funksjonsevne kan omfatte:

- Bevegelseshemninger
- Synshemninger
- Hørselshemninger
- Utviklingshemninger
- Skjulte funksjonsnedsettelse på grunn av psykiske problemer, allergi, hjerte- og lungesykdommer

Definisjonen vektlegger at en funksjonshemming ikke er et medisinsk forhold i seg selv, men opptrer i samspillet mellom mennesket og dets omgivelser, og at endringer i omgivelsene kan øke eller redusere opplevelsen av funksjonshemmingen.

1.6 Handlingsplanens målgruppe og tilknytning til annet planverk

Målgruppe for handlingsplanen er alle med funksjonsnedsettelse som bor i Bydel St. Hanshaugen og Oslo sentrum, som bruker Storbyavdelingens tjenester og/eller som jobber i eller kan rekrutteres til Bydel St. Hanshaugen.

Bydel St. Hanshaugens handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse skal ses i sammenheng med Strategisk plan, Plan for habilitering og rehabilitering, Plan for psykisk helse, Handlingsplan vold i nære relasjoner, Rusmiddelpolitisk handlingsplan og virksomhetens IA-plan.

2. Prioriterte innsatsområder

Nedenfor følger de prioriterte innsatsområdene for planperioden 2010-2011. For hvert av Oslo kommunes delmål (i kursiv) er Bydel St. Hanshaugens lokale tiltak beskrevet.

2.1 Kunnskap om funksjonshemmede

- *Alle aktuelle virksomheter skal informere og skolere berørte ansatte om diskriminerings- og tilgjengelighetsloven innen 1. juli 2010*

Tiltak:

1. Alle ledere informeres om loven på lederforum i juni 2010

- *Alle virksomheter skal utarbeide egne handlingsplaner for mennesker med funksjonsnedsettelse med konkrete tiltak på denne planens satsningsområder*

Tiltak:

1. Handlingsplan utarbeides

2.2 Rehabilitering og habilitering

Bydel St. Hanshaugens mål og strategi:

En overordnet målsetting for rehabilitering er at personer med ulike sykdommer, funksjonssvikt, funksjonsnedsettelse, rusproblemer, rus og psykiske problemer, psykiske lidelser og sosiale problemer skal gis hjelp i form av tjenester som skal sette den enkelte i mest mulig stand til selvstendighet og egen mestring av hverdagen i egnet bolig.

Bydel St. Hanshaugen skal:

- *Legge til rette for vedlikehold, erfaringsutveksling og utvikling av kompetanse*

Tiltak:

1. Det etableres tverrfaglige team bestående av ansatte fra samme tjenestested og med ansatte fra ulike tjenestesteder
 2. Styrke det tverrfaglige samarbeid med private og statlige instanser
- *Legge til rette for brukermedvirkning, samarbeid med hjemmet og bidra til å sikre medvirkning fra foreldre/pårørende/foresatte*

Tiltak:

1. Øke bruken av individuell plan
2. Øke bruken av ansvarsgrupper
3. Systematisk innhenting av erfaringer fra tjenestemottakere, pårørende og brukerorganisasjoner

- *Styrke støttekontakt- og avlastningsordningen*

Tiltak:

1. Sørge for rett person til rett bruker
 2. Sørge for rett hjelp til rett tid
 3. Innhente erfaring og synspunkter fra brukere/pårørende og samarbeidspartnere
6. *Arbeide for at tilbudet av helse- og sosialtjenester til funksjonshemmede og kronisk syke skal ha et omfang og en kvalitet som bidrar til selvstendighet og livskvalitet*

Tiltak:

1. Gi ansatte opplæring og kunnskap om aktuell lovgivning for virksomheten
2. Sikre tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor aktuelle fagfelt gjennom rekruttering av kompetent personell, opplæring og videreutdanning
3. Sikre at erfaringer fra tjenestemottakere, pårørende og brukerorganisasjoner inngår i forbedring av tjenestene
4. Bedre samhandling og kontinuitet i tjenestene ved at kommunal, statlig og privat tjenesteyting blir sett i sammenheng

- *Ta initiativ til nødvendig koordinering mellom første- og andrelinjetjenestene*

Tiltak:

1. Bruke prosedyre for samarbeid mellom første- og andrelinjetjeneste
2. Bruk av ansvarsgrupper
3. Bruk av individuell plan
4. Det oppnevnes koordinator som tar ansvar for samarbeid og framdrift i ansvarsgruppen, og koordinering/samarbeid i forhold til individuell plan

2.3 Arbeid og sysselsetting

Oslo kommunes deler statens målsetning om at 5 % av alle nyansatte i de neste to årene skal være personer med nedsatt funksjonsevne. Som arbeidsgiver skal Bydel St. Hanshaugen legge forholdene til rette for mennesker med funksjonsnedsettelse som ønsker seg arbeid ved å:

- *Øke kunnskapen om et mer inkluderende arbeidsliv i kommunens virksomheter*

Tiltak:

1. Bruke den nye IA-planen aktivt
 2. Benytte kurs holdt av NAV for økt fokus på dette temaet
- *Arbeide for at virksomhetene oppfordrer mennesker med nedsatt funksjonsevne til å søke stillinger der det er mulig*

Tiltak:

1. Fortsette med å presisere i stillingsannonser at folk med nedsatt funksjonsevne oppfordres til å søke

- *Utarbeide informasjon til arbeidsgivere i kommunen om støtteordninger som finnes for tilrettelegging for funksjonshemmede på arbeidsplasser*

Tiltak:

1. Samle all informasjon om dette på intranett

- *Sikre at virksomhetene innkaller minst én kvalifisert søker med nedsatt funksjonsevne, så sant det er noen slike søkere, til ansettelsesintervju ved utlysninger av nye stillinger*

Tiltak:

1. Tydeliggjøre dette i rutinen for ansettelsesprosessen

- *Sikre at alle bydeler, virksomheter og foretak i Oslo kommune overholder avtalen, med tilleggsavtale, om inkluderende arbeidsliv*

Tiltak:

1. Følge opp dette i Bydel St. Hanshaugens IA-gruppe, hvor representant fra NAV også deltar
2. Avholde månedlige møter med NAV Arbeidslivssenter hvor IA-planen følges opp

2.4 Bolig

Bydel St. Hanshaugens mål og strategi:

Gjennom helhetlige og koordinerte tjenester å hjelpe brukere med sammensatte behov så langt som mulig til selvstendighet og evne til å mestre eget liv i egnet og varig bolig. Aktivere den enkeltes ressurser til mestring av hverdagen.

Bydel St. Hanshaugen skal:

- *Ha differensierte boligtiltak og boformer tilpasset individuelle behov og utfordringer*

Tiltak:

1. Videreutvikle tilpassede boliger med nødvendig oppfølging
2. Ha aktiv bruk av samarbeidsavtaler med bruker ved bosetting og booppfølging
3. Ta initiativ til å etablere botilbud for personer med funksjonssvikt/funksjonsnedsettelse i samarbeid med andre bydeler

- *Bidra til at den statlige finansieringsordningen for kjøp og etablering av egen bolig brukes aktivt*

Tiltak:

1. Alle søkere av kommunal bolig vurderes i forhold til statlig finansieringsordning for kjøp av bolig
2. Boligkontoret har til enhver tid oversikt over boliger til mennesker med funksjonsnedsettelse

3. Boligkontoret har til enhver tid oversikt over personer med funksjonsnedsettelse som trenger egen bolig
- *I mindre grad samlokalisere boliger for funksjonshemmede, og heller satse på tilrettelegging i etablerte boligområder*

Tiltak:

1. Økt bruk av lån og tilskudd til tilrettelegging og utbedring av bolig
2. Boligkontoret inngår samarbeid med flere private utleiere
3. Gjøre gjeldende rett til kjøp av kommunal bolig i borettslag ved nybygg i bydelen

2.5 Individuell plan

Bydel St. Hanshaugen skal:

- *Sørge for at informasjon om individuell plan er tilgjengelig for brukere og ansatte*

Tiltak:

1. Informasjon om individuell plan er tilgjengelig på internett
 2. Informasjon om individuell plan er tilgjengelig på bydelens intranett
 3. Prosedyrer og nødvendig vedlegg legges inn i KvalitetsLosen
- *Ha en koordinator i aktuelle virksomheter med kompetanse på å koordinere brukernes behov*

Tiltak:

1. Bydelen benytter Koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliterings virksomhet for barn/unge i aldersgruppen 0-18 år
 2. Bydelen benytter Rehabiliterende enhet for voksne over 18 år
 3. Koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringsvirksomhet har mandat til å fordele saker og koordinatorrolle til seksjonene
 4. Det er etablert søknadssystem for foresatte i forbindelse med individuell plan og ansvarsgrupper
- *Videreutvikle lokalt samarbeid med NAV*

Tiltak:

3. Det er egne overføringsmøter der NAV innkalles til ansvarsgruppen
 4. I overføringsmøte avklares behov for videre tiltak og koordinering
- *Sikre at tjenester og tiltak i den enkeltes individuelle plan blir gjennomført som forutsatt*

Tiltak:

1. Det oppnevnes koordinator som har ansvar for framdriften i individuell plan

2.6 Transport

Bydel St. Hanshaugen skal:

- *Bruke universell utforming som bærende prinsipp og virkemiddel for å bedre tilgjengeligheten for transport*

Tiltak:

1. Vektlegge krav om universell tilgjengelighet ved anskaffelser av transporttjenester
2. Gjennom dialog med relevante etater sette fokus på behov for endringer og utbedringer når dette oppstår

- *Arbeide for forbedring av alternative kollektivtransportordninger*

Tiltak:

1. Bydelen fatter vedtak på TT-transport og har i tillegg egen transport til og fra dagsenter.

2.7 Frivillighet

Bydel St. Hanshaugen skal:

- *Videreutvikle samarbeidet med frivillige organisasjoner for å bedre tilbud som inkluderer alle*

Tiltak:

Bydelsutvalget tildeler frivillighetsmidler

- *Legge til rette for at flere funksjonshemmede skal ha større mulighet til å utøve idrett og fysisk aktivitet*

Tiltak:

1. Følge Oslo kommunes vedtatte innkjøpsrutiner som vektlegger universell utforming av de parker bydelen har ansvaret for å drifte
2. Videreutvikle samarbeidet med "Skattekameret", som er en egen utlånsentral for idrettsutstyr til beboere mellom 0-18 år
3. Videreutvikle samarbeidet med Frivillighetsentralen

3 Videre oppfølging av handlingsplanen

Gjennomføringen av tiltakene følges opp gjennom rapporteringer i årsberetning og andre lokale og sentrale rapporteringer.

Planen skal rulleres annethvert år, knyttet til byrådets rullering av *Oslo kommunes handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse*. Rulleringen initieres av Bydel St. Hanshaugens lederteam og har deltakelse fra alle avdelinger, forut for politisk behandling.